

**Извештај на Комисијата за доделување на наградата
„НИКОЛА МЛАДЕНОВ“
за најдобрата истражувачка сторија во 2016**

Во рамки на заложбите на Македонскиот институт за медиуми (МИМ) за поддршка на истражувачкото новинарство во земјава, Комисијата за избор на најдобрата истражувачка сторија за 2016 година, во состав:

- Мирче Јовановски
- Ведат Мемедалија
- Гонце Јаковлеска
- Зоран Кука
- Билјана Петковска

ДОНЕСЕ ОДЛУКА

Првата награда за најдобрата истражувачка сторија за 2016 година да им се додели на Миомир Серафиновиќ и Снежана Лупевска-Созен за сторијата за мистериозната смрт на Коста Крпач, објавена во емисијата „КОД“ на ТВ Телма.

Истражувањето претставува реконструкција на околностите во кои животот го загуби Коста Крпач, сведок на Специјалното обвинителство, и во тој момент едно од аболицираните лица од страна на претседателот на државата.

Новинарите, за исклучително краток период, преку темелна и сеопфатна обработка на бројни информации од истрагата и теренско истражување, обелоденија детали и моменти кои не беа опфатени во истрагата и отворија сериозни прашања поврзани со смртта на Крпач, кои се од јавен интерес. Најголем дел од објавените информации во сторијата подоцна се потврдија во истрагата која сè уште трае, иако Јавното обвинителство процени дека станува збор за самоубиство. Комисијата констатира дека новинарите демонстрирале исклучителна посветеност во обработка на сериозна и чувствителна тема, користејќи современи аудиовизуелни решенија во насока на што поавтентична реконструкција на околностите поврзани со трагичниот настан.

Преку изнесување на бројни пропусти на надлежните институции и процедурални недоследности во истрагата за смртта на Коста Крпач, сторијата го актуелизира проблемот со (не)функционирањето на правната држава, како темелна вредност на секое демократско општество.

Втората награда за најдобра истражувачка сторија за 2016 година да му се додели на Зоран Јовановски за сторијата „Пеплиште на смртта“, објавена во емисијата „360 степени“ на ТВ Алсат-М.

Сторијата ги открива застрашувачките последици по здравјето на луѓето и на животната средина предизвикани од работењето на термоцентралата Осломеј, во време кога државата најавува дека ќе го продолжи нејзиниот животен век.

Жири-комисијата смета дека сторијата е исклучително квалитетно и професионално подготвена, а новинарот успеал да обезбеди релевантни податоци за зголемениот број на болни од малигни и респираторни заболувања во регионот, но и да предупреди на големата опасност која го демне локалното население од вештачки создадената планина од милиони тони радиоактивна пепел.

Сторијата третира значајно прашање од интерес на сите граѓаните и ја потенцира долгогодишната системска негрижа за животната средина, која се манифестира во сè повеќе региони во земјава.

Третата награда во изборот за најдобра истражувачка сторија за 2016 година да и се додели на Ирена Мулачка за серијалот текстови за зголемената смртност на новороденчиња на скопската клиника, објавени во неделникот „Фокус“

Серијалот текстови обелоденува застрашувачки податоци за смртта на 80 новороденчиња на скопската Клиника за гинекологија за само шест месеци. Новинарката користела голем број извори, темелно обработила и презентирала обемни документи и податоци, обезбедила сведоштва и ги опишала трагичните судбини на повеќе од 20 мајки, кои ги изгубиле своите новороденчиња при породување со царски рез, или пак поради сепса и интрахоспитални инфекции на клиниката.

Комисијата смета дека сторијата, која предизвика бројни реакции во јавноста, обелоденува сериозни пропусти во здравствениот систем кои се незамисливи во секоја современа земја која води грижа за здравјето на своите граѓани.

Комисијата одлучи да им додели пофалници на:

1. **Владо Апостолов** за демонстрираниот исклучителен новинарски израз и квалитетна обработка на сториите - „Дамки врз тендерот за чистење на Владата“, „Како жолтата зграда прерасна во неокласичен дворец“, „Гласачи живеат во Свети Николе, ама на скопски адреси“ и „Серијалот истражувања за имотот на Владимир Здравев“ – објавени на интернет-порталот „Призма“;
2. **Стојанка Митреска** за истакнат новинарски ангажман и професионална обработка на сторијата на тема „Печуркарата во Свети Николе мувлоса предвреме“, објавена на интернет-порталот „Призма“;

Со оглед дека комисијата имаше исклучително тешка задача да ги избере најдобрите стории, членовите одлучија да ги истакнат и новинарските истражувања на:

- Горан Лефков, за сторијата на тема „Мистеријата на зградата на Телеком: во центарот на Скопје, а „невидлива“ за институциите“, објавена на интернет-порталот на СКУП Македонија;
- Соња Колевска – Делевска, за серијата текстови за лицата болни од цистична фиброза, објавени на интернет-порталот „Сакам да кажам“; и
- Тимот новинари на интернет-порталот Новатв - Сашка Цветковска, Маја Јовановска и Кристина Озимец - за серијата истражувачки текстови за документите од Панама поврзани со Македонија;

На конкурсот што годинава МИМ го објави по шеснаесетти пат, се пријавија 39 автори, со вкупно 69 стории обработени во 97 текстови/прилози, објавени на Интернет портали, телевизији и во неделници.

Членовите на жири-комисијата изразија задоволство од бројот и од квалитетот на пријавените стории на годинешниот конкурс, кои во најголем дел обработуваа значајни теми од интерес на граѓаните, фокусирајќи се на различни општествени аспекти, како што се владеење на правото, корупција во институциите, здравствена и социјална заштита, заштита на животната средина итн.

Како и во изминатите години, комисијата и овој пат констатираше дека дел од сториите останале недоречени, без продолженија на приказните и нивна разрешница. Но, тоа според нив делумно се должи и на актуелниот општествено-политички контекст во земјата, пред сè непостапувањето на институциите кои први треба да реагираат и да преземаат мерки во однос на проблемите и прашањата кои ги отвораат новинарските истражувања. Кај некои од сториите жирито забележа текстови оптоварени со бројни информации кои не се соодветно систематизирани и следствено претставени, со цел да бидат што појасни за публиката.

Жирито, исто така, го потенцираше унапредувањето на квалитетот на ТВ сториите и на тимската работа на новинарите. Иако некои од пријавените ТВ прилози не ги задоволуваат критериумите за добра истражувачка сторија и жанровски се поблиски до дневно-информативното новинарство, сепак охрабрувачки е зголемениот интерес на телевизиите, како сè уште највлијателни медиуми, да практикуваат истражувачко новинарство за општествено значајни теми. Членовите на жири-комисијата констатираа дека истражувачките проекти финансирани од странски донатори значително придонесуваат за негување на овој новинарски жанр, но ги потсетуваат редакциите дека треба и самостојно да го поттикнуваат и негуваат истражувачкото новинарство.

Дополнително, жирито и оваа година го констатираше недостатокот на пријавени стории од редакциите на албански јазик, иако новинарите од овие медиуми воопшто не заостануваат во истражувачката работа во однос на колегите од редакциите на македонски јазик.

Наградите за најдобра истражувачка сторија МИМ ги доделува традиционално од 2001 година со цел да го поттикне и афирмира истражувачкото новинарство, како врвно достигнување во новинарската професија и чувар на демократските вредности. Од 2013 година, наградата го носи името на трагично загинатиот уредник и сопственик на неделникот „Фокус“, Никола Младенов.

Скопје, 7 март 2017 година